

י"ט חשוון, תשע"ו
1 נובמבר, 2015

אל: חברי הוועדות המקומיות

הנדון: הטרדה מינית: המשך טיפול בזקן לאחר שהמטפלת בו הגישה נגדו תלונה על הטרדה מינית

כללי:

לאחרונה אנו נדרשים יותר ויותר להתמודד עם השאלה כיצד לפעול במקרים שבהם מטפלת מתלוננת כנגד זקן על כך שהטריד אותה מינית ונותן השירותים התרשם שאכן היתה הטרדה מינית. בימים אלה גיבשנו נוהל עבודה בעניין זה והוא מפורט להלן:

א. מטפלת ישראלית שטענה להטרדה מינית מצד הזקן

1. תלונה של מטפלת על הטרדה מינית לכאורה מצידו של הזקן כלפיה, תוגש לנותן השירותים, שכן הוא המעסיק של המטפלת, ועל-פי הוראות החוק עליו לטפל בכך.
2. אם נותן השירותים, באמצעות הממונה על טיפול בהטרדה מינית במשרדו, התרשם שהיתה הטרדה מינית, הוא ישלח הודעה כתובה על כך לוועדה המקומית. ההודעה שישלח נותן השירותים לוועדה המקומית, הוא יצרף גם את החלטתו בדבר המשך הטיפול בזקן: אם יתבצע על ידי מטפל גבר, או על ידי שתי מטפלות במקביל או על ידי מטפל גבר ומטפלת אישה - באותה עת.

הוועדה רשאית, בכל שלב, לשאול את נותן השירותים שאלות המתייחסות להמשך הטיפול בזקן, כדי לאפשר המשך מתן טיפול מיטבי שיענה על צרכיו, מחד גיסא ומאידך גיסא: ימנע הישנות מקרים של הטרדה מינית כלפי המטפלת. השאלות והתשובות יתועדו בכתב על ידי חברי הוועדה המקומית, בפרוטוקול פנימי שישאר בידי הוועדה המקומית. היה ונותן השירותים יקבע שהחל ממועד הבירור, המשך הטיפול בזקן יהיה על ידי מטפל גבר או על ידי שתי מטפלות או על ידי מטפל גבר ומטפלת אישה, לא ישתנה מספר שעות הטיפול שלהן זכאי הזקן, אולם, הטיפול ינתן לו במהלך מחצית פרק הזמן. דוגמא: לזקן הזכאי ל-4 שעות טיפול ביום, יינתן הטיפול על ידי שתי מטפלות באותה עת, במשך שעתיים ביום.

3. היה והזקן או בני משפחתו ישיגו השגה בפני הוועדה המקומית, על החלטת נותן השירותים, הוועדה המקומית תגבה את נותן השירותים בהחלטתו ותרשום פרוטוקול מפורט ומנומק להחלטת נותן השירותים. כאמור, בכל שלב, הוועדה המקומית רשאית להפנות שאלות לנותן השירותים, כגון: איזה פרופיל של מטפלות הוא מתכוון להמשיך להפנות לזקן, איך יש בכוונתו למנוע הטרדה מינית נוספת ועוד. הפרוטוקול שיכתב על ידי חברי הוועדה המקומית ישאר ברשות הוועדה ולא יישלח לזקן.

לתשומת לבכם: נותן השירותים הוא המעסיק של המטפלת, ולכן האחריות כלפי המטפלות, מוטלת עליו.

במקרה כזה, לאחר הדיון בוועדה המקומית, יישלח אליו מכתב המופיע, לדוגמה [בנספח א'](#).

שימו לב: הזקן אינו יכול לערער על האמור במכתב זה, שכן לא מדובר בהחלטת ועדה מקומית.

4. היה והזקן יסרב לקבל את הטיפול החלופי שיוצע לו על ידי נותן השירותים, תקבע הוועדה המקומית, שהוא "מסרב לקבל שירות" ואין להכיר בו "מי שאין לו שירותים זמינים". במקביל, יישלח לזכאי מכתב דחייה חתום על ידי כל חברי הוועדה המקומית ובו תצויין זכותו של הזקן לערור על החלטתה בפני הוועדה לעררים.
5. היה והזקן מבקש בתגובה לעבור לנותן שירותים אחר, הבקשה לא תאושר על ידי הוועדה המקומית, שכן מדובר בנסיבות חריגות שבהן אישור הבקשה לא יאפשר מתן שירותים מיטביים בהתאם למצבו של הזקן, ולכן איננו עולה בקנה אחד עם טובתו (כמפורט בחוזר הוועדות המקומיות מיום 17.2.2014, בנושא: סדרי עבודתן של הוועדות המקומיות לענייני סיעוד בחירת נותן השירותים לזכאי). הוועדה המקומית תסביר לזקן /או לבני משפחתו, את החלטת נותן השירותים ותישלח מכתב דחייה חתום על ידי כל חברי הוועדה המקומית ובו תצויין את זכותו של הזקן לערור על החלטתה בפני הוועדה לעררים. מצ"ב כנספת ב'.
6. על אף האמור בסעיף 5 לעיל, ניתן יהיה לאשר לזקן לעבור לנותן שירותים אחר, בתנאי שיחתום על טופס הסכמה לכך שהוא מאשר לוועדה המקומית להעביר לנותן השירותים החדש את המידע לפיו, נותן השירותים הקודם קבע שיש להפנות אליו מטפל גבר בלבד. טופס הסכמה, מצ"ב כנספת ג'. לאחר החתימה על טופס ההסכמה, נותן השירותים החדש יחליט מי יופנה לטיפול בזקן והוועדה המקומית תגבה אותו בהחלטתו, כמפורט בסעיפים 1 ו-3 לעיל.
7. היה והזקן יעמוד בסירובו לקבל טיפול על ידי מטפל גבר, ויודיע על כוונה לפנות לרשות ההגירה בבקשה לאישור עובדת זרה - אין להעביר מידע לרשות ההגירה, עד שזו תסדיר, מול המוסד לביטוח לאומי, את אופן קבלת המידע מן המוסד. עם הסדרת העניין, נעדכן אתכם.

במקביל לכל אלה,

תבחן הוועדה המקומית אם יש מקום לערוך לזקן, הערכה גריאטרית ראשונה או חוזרת. היה והיא תתרשם שיש מקום להערכה כזאת, היא תמסור את המלצתה לבני המשפחה.

ב. כשלא הוגשה תלונה על הטרדה מינית, אך נותן השירותים מחליט להפנות מטפל גבר להמשך טיפול

במקרה שבו נתקבל מידע מנותן השירותים, שיש בו כדי להעלות חשש מפני הטרדה מינית מצד הזקן כלפי המטפלת (למשל, אחרי שלוש מטפלות עזבו את הזקן בתואנות להטרדה מינית לכאורה, מבלי שהגישו תלונה מסודרת לנותן השירותים), ובשל כך מחליט נותן השירותים להפנות אליו להמשך טיפול, מטפל גבר, תדאג הוועדה המקומית לקבל בכתב את המידע ואת החלטת נותן השירותים. הגיבוי לנותן השירותים ינתן בתנאי שיתקיימו כל התנאים הבאים:

1. המידע והעתק מהחלטת נותן השירותים להפנות אליו להמשך טיפול, מטפל גבר או שתי מטפלות או מטפל גבר ומטפלת אישה - התקבלה בוועדה המקומית בכתב.
2. אם יש לוועדה המקומית שאלות אל נותן השירותים, היא תרשום פרוטוקול שיכלול את השאלות והתשובות בציון: תאריך השיחה, שעת השיחה ושם הנציג של נותן השירותים שהשיב על השאלות.
3. הוועדה המקומית זימנה את הזקן ומשפחתו לשיחה, שבה הוצגה בפניו החלטת נותן השירותים וניתנה לו הזדמנות להעלות את טענותיו. הוועדה המקומית תחליט אם יש מקום להזמין לשיחה הזאת, לחלק ממנה או לא להזמין כלל - גם את נותן השירותים

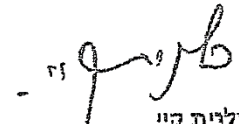
שמסר את המידע.

4. היה והוועדה המקומית השתכנעה שיש סיכון בהעסקת מטפלת אצל הזקן, כפי שנטען על ידי נותן השירותים, היא:
- א. תרשום פרוטוקול לתיק בנוסח המופיע **בנספח ד'** (נוסח מומלץ).
- ב. הוועדה לא תשלח לזקן מכתב בעניין זה שכן אין מדובר בהחלטה שלה. היה ויגיש השגה על החלטת נותן השירותים, יש לפעול כמפורט בסעיף א. 3 לעיל.

ג. מטפלת זרה

- כשמדובר במטפלת זרה, יש להבחין בין מי שמקבל גמלה בעין והמטפלת מועסקת על ידי נותן השירותים, לבין מי שמקבל גמלה בכסף והמטפלת מועסקת ישירות על ידי הזקן.
1. במקרה של מקבל גמלה בעין, אחראי נותן השירותים לבדוק את התלונה ואם היא נמצאה מוצדקת, עליו לדווח לוועדה המקומית ולרשות ההגירה.
 2. במקרה של מקבל גמלה בכסף, דהיינו: כשהזקן הוא המעסיק הישיר של המטפלת, התלונה תועבר לבירור בלשכה הפרטית.

נותן השירותים והוועדה המקומית יבדקו ויתנהלו באותה צורה גם במקרה של תלונת מטפלת על הטרדה מינית מצד בן משפחה של הזקן. במקרה כזה נדרשת הוועדה המקומית לבחון אם יש מקום וכיצד להרחיק את בן המשפחה של הזקן מן הבית או אם ניתן לערב בני משפחה אחרים, כדי שייסיעו ביצירת תנאים שיאפשרו מתן טיפול מיטבי לזקן בהתאם למצבו ולצרכיו.

כלנית קיי
ראש אגף סיעוד בקהילה
שירותי בריאות כללית

גלית מבורך
מנהלת השירות לזקן
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

בברכה,
ארנה זמיר
מנהלת אגף סיעוד
המוסד לביטוח לאומי

הנחיות לוועדה המקומית מתפרסמות מטעם הצוות הבין משרדי: המוסד לביטוח לאומי, השירות לאזרחים ותיקים במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, משרד הבריאות ושירותי בריאות כללית.

העתיקים: גבי אילנה שרייבמן, משנה למנכ"ל וראש מנהל הגמלאות, המוסד לביטוח לאומי
מנהלי סניפים, המוסד לביטוח לאומי
מנהלי תחומי גמלאות, המוסד לביטוח לאומי
גבי רבקה רוזנברג-בושם, מנהלת תחום בכירה סיעוד, המוסד לביטוח לאומי
גבי דליה רוזניק, מפקחת ארצית בקהילה, השירות לזקן, משרד הרווחה
גבי לריסה ראם, ראש תחום זקנה ומחלות כרוניות, שירותי בריאות כללית
גבי רוחמה מרזם, אחראית לנושא הוועדות המקומיות
מנהלי לשכות הרווחה ברשויות המקומיות
עובדי אגף סיעוד במוסד לביטוח לאומי

שירותי בריאות כללית,
חטיבת הקהילה

המוסד לביטוח לאומי,
אגף סיעוד

הלב פתוח לרוחה

השירות לאזרחים ותיקים,
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

עו"ד נורית יצחק, ממונה על טיפול בהטרדה מינית, המוסד לביטוח לאומי

נספח א'

תאריך _____

מס' ת"ז: _____

לכבוד

מר/ גב' _____

שלום רב,

הנדון: השגתך על החלטת נותן השירותים בדבר הפניית מטפל גבר

הריני להודיעך כי הוועדה המקומית, לאחר שדנה בפנייתך, מאשרת את החלטת נותן השירותים כך שמעתה תוכל לקבל טיפול על ידי מטפל גבר בלבד.

לחלופין, תוכל לקבל טיפול על ידי שתי מטפלות או שני מטפלים: גבר ואישה - באותה עת. במקרה כזה, תקבל את מספר השעות שאושרו לך _____, אך במהלך מחצית פרק הזמן: _____ שעות. לידיעתך, אתה רשאי לבקש אישור לביקורים במרכז יום.

נא להודיע למרכזת הוועדה בהקדם מהי החלטתך, כדי לאפשר לך לקבל את השירות שאתה זכאי לו.

בכבוד רב,

מרכזת הוועדה:

שם	חתימה	תאריך
----	-------	-------

אחות הוועדה:

שם	חתימה	תאריך
----	-------	-------

פקיד תביעות:

שם	חתימה	תאריך
----	-------	-------

נספח ב'

תאריך _____

מס' ת"ז: _____

לכבוד

מר/ גב' _____

שלום רב,

הנדון: דחיית בקשתך לעבור לנותן שירותים אחר

הריני להודיעך כי בדיון שהתקיים ביום _____, בבקשתך לעבור לנותן שירותים אחר, מצאה הוועדה המקומית, שאישור הבקשה לא יאפשר לך לקבל את השירות המיטבי בהתאם למצבך, ומכאן שאיננו עולה בקנה אחד עם טובתך, ולכן החליטה לדחות את הבקשה.

לידיעתך, זכותך לערור על החלטה זו של הוועדה המקומית בפני הוועדה לעררים.

את הערר ניתן להגיש בתוך 60 יום מיום קבלת מכתבנו זה אליך, במוסד לביטוח לאומי.

בכבוד רב,

הוועדה המקומית

מרכזת הוועדה:

_____	_____	_____
שם	חתימה	תאריך

אחות הוועדה:

_____	_____	_____
שם	חתימה	תאריך

פקיד תביעות:

_____	_____	_____
שם	חתימה	תאריך

שירותי בריאות כללית,
חטיבת הקהילה

המוסד לביטוח לאומי,
אגף סיעוד

הלב פתוח לרוחה

השירות לאזרחים ותיקים,
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

נספח ג'

תאריך _____

מס' ת"ז: _____

לכבוד

הוועדה המקומית

שלום רב,

הנדון: הסכמה להעברת מידע בענייני לנותן שירותים אחר, בדבר מטפל גבר

שם _____ מס' ת"ז: _____

הריני נותן בזאת את הסכמתי לוועדה המקומית, למסור לנותן שירותים _____

כי נותן השירותים _____, קבע שבמסגרת זכאותי לגמלת סיעוד, יש להפנות אלי לטיפול, מטפל גבר.

בכבוד רב,

שם הקשיש חתימה תאריך

נספח ד'

נוסח מומלץ

תאריך _____

מס' ת"ז: _____

אל:

התיק

הנדון: שם: _____

בדיון בבקשתו לעבור לנותן שירותים אחר, הוחלט לדחות את הבקשה לאחר פגישה/ שיחה טלפונית עמו. הוועדה דוחה את בקשתו של הנ"ל לעבור לנותן שירותים אחר, מפני שהגיעה למסקנה, שבשל התנהגות שאינה הולמת, לא ניתן לתת לו את השירותים שהוא זקוק להם.

לאור המידע שהתקבל בעניינו של הנ"ל, מנותן שירותים _____, ולאחר שמיעת טענותיו של הנ"ל, בהגיעו לוועדה כשהוא מלווה/ בהגעת בני משפחתו וכו'...

לדעת חברי הוועדה ההחלטה סבירה ומידתית ומאזנת באופן ראוי בין החשש לחציית גבולות הטיפול הסיעודי מצדו של הזקן תוך פגיעה אפשרית בעובדת הסיעוד שתועסק אצלו, לבין הצורך שלו בקבלת טיפול אישי. מכאן, שהעברה לנותן שירותים אחר, לא תאפשר לו להעניק לנ"ל את השירותים שהוא זקוק להם באופן מיטבי, ולכן אין להעברה עולה בקנה אחד עם טובתו.

על החתום:

הוועדה המקומית

מרכזת הוועדה:

_____	_____	_____
שם	חתימה	תאריך

אחות הוועדה:

_____	_____	_____
שם	חתימה	תאריך

פקיד תביעות:

_____	_____	_____
שם	חתימה	תאריך